

patriotism, delight and satisfaction. According to documentary evidence thirty-three people from all over Bulgaria died in these military actions. The initiative to erect a monument to the fallen in Kardzhali, belongs to Peter H. Yordanov - a Chairman of Mastanliyska District Standing Committee. In 1932 an Initiative Committee for the erection of the monument was formed. It was decided to immure at the foundations of the monument the bones of 19 killed soldiers and 13 others who died of their wounds. They had been held until that time in the building of the Standing Committee (now the police station in Kardzhali). The sum of 600 000 levs was raised by donations from individual people and corporations, tobacco companies and workers as the money was used to erect the monument. At the third presentation of monument projects, in Sofia, on March 23th 1937, the jury awarded the first prize to the "Gloria" project developed by the architects Hrabar Popov and Ivan Naydenovich together with the sculptor Alexander Zankov from Sofia. The official opening and inauguration of the monument took place on May 28th, 1939 – the day of the Christian holiday "Pentecost". Then, for the first time since 1912, the liberation of the city and the region was commemorated as big celebrations all over the Rhodopes, held on May 27th, 28th and 29th.

Една от забележителностите на град Кърджали, която буди чувство на патриотизъм, възторг и удовлетворение, е паметникът на освободителите на града от османска власт по време Балканската война. По документални сведения в тези военни действия са загинали тридесет и трима души от цяла България. (1) Паметникът на освободителите е издигнат в центъра на града - в градската градина, на най- просторното, на най- високото и представително място в административния център на Източните Родопи, срещу Маказа и Гюмюрджина. На мястото на високо издигнатата тракийска могила преди освобождението се е намирала лятната резиденция (къошк) на Явер паша, която след 1912 г. е преустроена в църква - параклис, служила за нуждите на християнското население на Кърджали, до построяването на църквата през 1928 г. Идеята за построяване на паметник на героите - освободители възниква в началото на 1929 г., когато в местните вестници са отпечатани статии, приканващи кърджалийското гражданство да учреди комитет, да се събират средства и да се издигне паметник. (2) Инициативата за издигане на паметник на загиналите в Кърджали е на председателя на Мастанлийската окръжна постоянна комисия Петър х. Йорданов. По негово настояване при гласуване на бюджета на Мастанлийски окръг за финансовата 1932 / 1933 г.